

УДК 339.9;338

*Гарматій С. В., аспірант 4-го року навчання;
Співак С. (науковий керівник), д-р екон. наук, професор;
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя*

ДОСЛІДЖЕННЯ ПАРТНЕРСЬКИХ КОМУНІКАЦІЙ ДЛЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Ключові слова: євроінтеграційні процеси, експорт України, структура галузей економіки.

Вступ. Сучасні умови, в яких працюють підприємства національної економіки, можна охарактеризувати як вкрай складні та несприятливі, зважаючи на зовнішні загрози та невизначеність. Проте для відновлення національної економіки, забезпечення хоча б мінімального приросту макроекономічних показників, та зважаючи на незворотний євроінтеграційний вектор підприємств національної економіки, виробництво, послуги та інші сфери економіки України слід підтримувати, розвивати з урахуванням уже європейських вимог та напрацювань.

Актуальність. Актуальність наукового дослідження полягає у секторальному аналізі галузей національної економіки, які відіграють ключову роль у забезпеченні макроекономічних показників України та потребують налагодження партнерських комунікацій для розширення своєї діяльності в межах євроінтеграційних процесів.

Актуальним є визначення пріоритетних галузей національної економіки, які будуть найбільш націлені на євроінтеграційні процеси та налагодження партнерських комунікацій із ЄС. У таблиці 1 представимо основні показники експорту України за 2022 рік.

Таблиця 1 – Рівень експорту товарів та послуг України за 2022 рік [1]

№ з/п	Експорт у 2022 році	Натуральна величина	Числове значення (млрд. \$)	Абсолютне відхилення до 2021 року
1	Експорт товарів	100 млн тонн	44,2	-35,0 %
2	Експорт послуг		9,2	-28,3 %

Аналізуючи дані, представлені у таблиці 1, можна стверджувати, що експорт товарів становить більшу частку в розмірі \$ 44,2 млрд, водночас експорт послуг становить \$ 9,2 млрд. Кризові події 2022 року все ж відобразились на динаміці макроекономічних показників національної економіки. Експорт товарів за 2022 рік, порівняно з 2021, знизився на 35 %, що є суттєвим падінням цього макроекономічного чинника. Експорт послуг у національній економіці, порівняно з рівнем 2021 року, теж знизився на 28,3 %, що також вказує на суттєву негативну динаміку.

На рисунку 1 представлено основні країни-партнери України щодо експорту. Загалом згідно з даними Мінфіну таких країн у 2022 році було 233. За

перспективи вступу України в Євросоюз та за тіснішої співпраці в межах євроінтеграційних процесів компаній національної економіки сподіваємося на розширення країн-партнерів України.

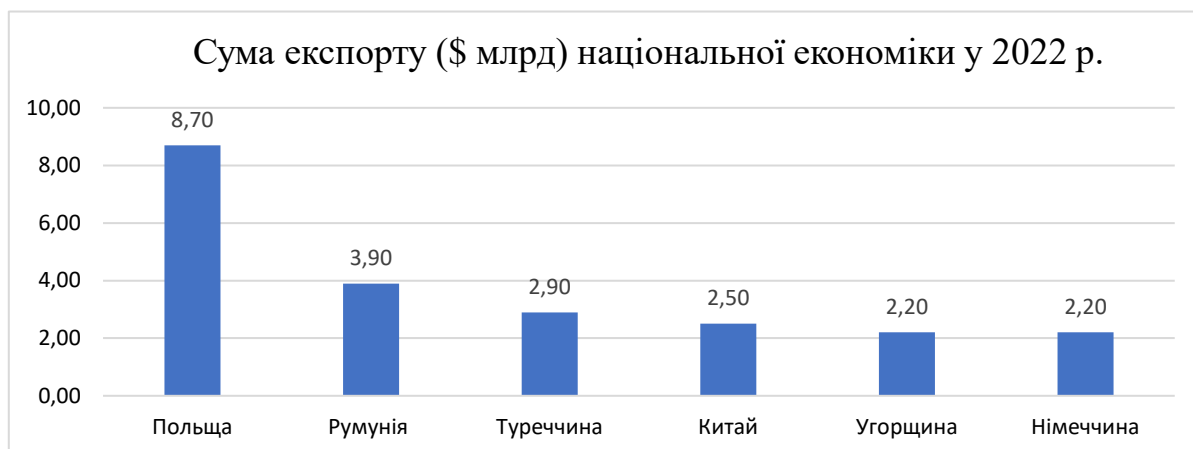

Рисунок 1 – Основні країни-партнери України щодо експорту

Як видно з представленого рис. 1, найбільшим партнером України є Польща із сумою \$ 6,7 млрд обороту з експорту. Другим за розмірами експортних операцій підприємств національної економіки є Румунія з обсягом експорту \$ 3,9 млрд. Потім ідуть такі країни-партнери: Туреччина з обсягом експорту з Україною \$ 2,9 млрд, Китай із \$ 2,5 млрд. Слід зауважити, що рівень експорту з Китаєм невеликий, і потрібно налагоджувати тіснішу співпрацю з цією країною щодо експорту, і можливо, співпраці в технологічних галузях, у яких ця країна є одним зі світових лідерів. На рисунку 2 представимо рівень експорту товарів національної економіки за 2022 рік за секторами.

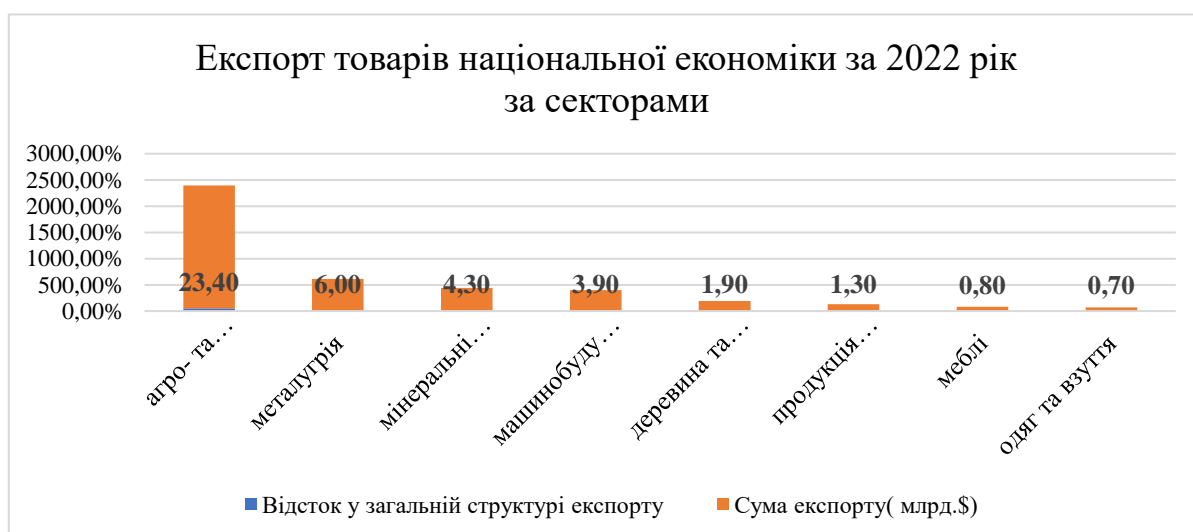

Рисунок 2 – Рівень експорту товарів національної економіки за 2022 рік за секторами [1]

Аналізуючи дані, представлені на рисунку 2, можемо стверджувати, що найбільший сектор за експортом – це агро- та харчова продукція, частка цього сектору, згідно з даними Мінфіну, становить 53 %, (\$ 23,4 млрд у числовому

параметрі), тобто половину частки з загальної структури експорту становлять агрофірми України. Друге місце у загальній структурі експорту займає сектор металургії – 13,6 % у загальній структурі експорту (\$6 млрд). Далі з невеликим розривом ідуть сектор мінеральних продуктів – 9,8 % від загальної частки експорту у 2022 році (\$ 4,3 млрд), та сектор машинобудування – 8,7 % (\$3,9 млрд).

Зважаючи на потребу виробництва Україною важкої та іншої техніки для військового сектору економіки, можливо, частка машинобудування у найближчій перспективі за експортом та імпортом буде зростати.

Аналізуючи дані Мінфіну [1] щодо експорту за 2022 рік, можемо стверджувати, що найбільша частка у відсотковому відношенні належить агро- та харчовій продукції в розмірі 53 %, наступним найбільшим сектором національної економіки є мінеральні продукти в обсязі 13,6 %. Далі ідуть деревина та вироби з неї в розмірі 9,8 %, зовсім незначна частка металургії – 8,7 % та машинобудування – 4,3 %. Вважаємо, за умови розбудови національної економіки та виробництва державним і європейським інституціям та фінансовим фундаціям слід фінансувати виробництво та розширення галузі машинобудування, особливо виробництво військової техніки та спорядження. Це зміцнить обороноздатність України, збільшить приріст ВВП та інших макроекономічних показників, оскільки це доволі капіталоемна галузь національної економіки, яка дасть позитивну динаміку приросту податків у державний бюджет. Відповідно розвиток виробництва галузей машинобудування буде стимулювати розвиток та розширення металургійної галузі і покращення мікро- та макропоказників національної економіки.

Наразі швидкої зміни відповідно до євроінтеграційних вимог щодо сировини та готової продукції потребують підприємства агро- та харчової продукції і галузь мінеральних продуктів, оскільки за результатами рівня експорту за 2022 рік вони показують доволі великі обсяги.

Висновки

Вважаємо, верифікація в євроінтеграційний простір товарів та послуг різних секторів національної економіки потребує налагодження партнерських комунікацій і вирішення комунікативних зв'язків на рівні міністерств та відомств. Відповідно підприємствам, які планують розширювати євроінтеграційну співпрацю, слід виконувати вимоги європейського законодавства та стандартів до товарів, експортованої сировини чи послуг.

Список використаних джерел

1. Сайт Мінфіну. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>